

Πόση «εθνική αξιοπρέπεια» δείχνεις όταν η πρώτη έγνοια σου είναι να αλλάξουν οι λέξεις για να «περάσει» η πολιτική στροφή που προσπαθείς στην κοινή γνώμη της χώρας; Ο έμφυτος εθνικιστικός βερμπαλισμός που διατρέχει την ελληνική ιδεολογία από τη Δεξιά έως την Αριστερά συγκρούεται για άλλη μια φορά με τον πολιτικό ορθολογισμό. Αυτόν τον ορθολογισμό που άλλοι λαοί, όπως οι Πορτογάλοι ή οι Ιρλανδοί, καταφέρνουν να συνδυάσουν με την εθνική αξιοπρέπεια που στην παρούσα διεθνή κρίση υπαγορεύει έναν και μόνο κεντρικό στόχο. Στάσου στα πόδια σου μια ώρα αρχύτερα. Εθνική αξιοπρέπεια είναι η έξοδος στις διεθνείς αγορές. Τα άλλα είναι μαγικές και χαριτωμένες του καταχρεωμένου επαίτη.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, γέννημα της αντιμνημονιακής διαμαρτυρίας, παραμένει ως κυβέρνηση εγκλωβισμένος στη γλώσσα των Μνημονίων. Αντί να επιταχύνει την έξοδο, παρατείνει την εξάρτηση. Πολύ σωστά ειπώθηκε ότι η νέα κυβέρνηση άρχισε τη διαπραγμάτευση ζητώντας λεφτά χωρίς Μνημόνιο και βρέθηκε με Μνημόνιο χωρίς λεφτά. Εκτίμησε λάθος τους πολιτικούς συσχετισμούς με αποτέλεσμα να προσκρούσει γρήγορα σε τοίχο. Έτσι έβαλε σχεδόν οικειοθελώς

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Η καταστροφική ασάφεια στην εξουσία

τον εαυτό της και τη χώρα στο μαρτύριο της σταγόνας. Μέρα τη μέρα λίγα ευρώ για να μη χρεοκοπήσουμε. Γρήγορα άρχισε να διαπραγματεύεται με κριτήριο την επικοινωνιακή δικαιολόγηση της αναγκαίας προσαρμογής στην πραγματικότητα.

Αντί να τολμήσει μια γρήγορη αλλαγή πλεύσης για την οποία το μεγαλύτερο μέρος του εκλογικού της ακροατηρίου είναι προετοιμασμένο, επικεντρώνεται επικίνδυνα στη βραχυχρόνια διαχείριση της στροφής χάνοντας τον ορίζοντα, σπαταλώντας χρόνο, δυνάμεις και κύρος στη διεθνή κοινή γνώμη. Καταφεύγει συστηματικά στη διπλή γλώσσα και στην αλλαγή των λέξεων, προκαλώντας καυστικά σχόλια. Αλήθεια, όταν ακούς την ειρωνεία «η τρόικα, όχι, με συγχωρέετε, τώρα το λέμε οι θεσμοί», πόσο «εθνικά αξιοπρεπείς» μπορείς να αισθάνεσαι;

Ο ΣΥΡΙΖΑ αυτοπαγιδεύεται και απειλεί να μετατρέψει τη δική του παγίδευση σε εκτροχιασμό της χώρας. Αυτοπαγιδεύεται σε έναν φαύλο κύκλο που το πάγωμα της οικονομίας και η παράλυση του κράτους υπονομεύουν κάθε διαπραγματευτική ισχύ. Πολλά στελέχη του κυβερνώντος κόμματος φαίνεται να πιστεύουν ότι ζουν μια ανακωχή ενόψει της μελλοντικής «μεγάλης διαπραγμάτευσης» κάπου τον Απρίλιο ή τον Ιούνιο, ενώ ώρα την ώρα εξαντλούνται οι αντοχές της χώρας. Η οικονομία ξαναγυρίζει ολοταχώς στην ύφεση, το πρωτογενές πλεόνασμα εξανεμίζεται, οι αγορές για το Δημόσιο και τις τράπεζες έκλεισαν, τα επιτόκια βρίσκονται στα ύψη και η «πιστοληπτική γραμμή» που τώρα θα διαπραγματευόμασταν για προστατευμένη έξοδο στις αγορές μοιάζει όνειρο. Υποτίθεται ότι η κυβέρνηση χρειάζεται χρόνο για να προσγειώσει την κοινή γνώμη και το κόμμα στην πραγματι-

Ο φόβος της κυβέρνησης για την ίδια την Κοινοβουλευτική της Ομάδα, όπως αποδείχθηκε με την άρνηση να φέρει τη γενικόλογη «συμφωνία» της 20ής Φεβρουαρίου στη Βουλή, θέτει το ερώτημα αν υπάρχει επί της ουσίας δεδηλωμένη ή αν η κυβέρνηση και ο κ. Τσίπρας είναι αναγκασμένοι να κυβερνούν με «μεταβαλλόμενες» πλειοψηφίες, ανάλογα με το θέμα

κόπτη, αλλά έτσι όπως πορεύεται ο χρόνος δουλεύει εις βάρος της και σύντομα θα φέρει βαρύτερα μέτρα φορολογίας και περικοπής δαπανών. Ας μην αυταπατάται με τις δημοσκοπήσεις. Η θετική ατμόσφαιρα αλλάζει μέσα σε λίγες εβδομάδες.

Οι αντιφάσεις και η απροετοίμασία του ΣΥΡΙΖΑ μετακλύονται στη χώρα απειλώντας την με κατάρρευση. Στο εξωτερικό το «ρίσκο Ελλάδα» αυξάνεται και πάλι κατακόρυφα. Οι επιθετικοί παράγοντες της Γουόλ Στρίτ και του Σίτι, η ευρωπαϊκή Δεξιά και η ευρωσκεπτικιστική Ακροδεξιά, με «αριστερούς ψάλτες» διάφορους προοδευτικούς διανοούμενους στον αγγλόφωνο κυρίως χώρο, προβλέπουν με βεβαιότητα την έξοδο της Ελλάδας από την ευρωζώνη. Μερικοί από αυτούς θέλουν ευθέως να χρησιμοποιήσουν την Ελλάδα για να αποσταθεροποιήσουν αυτό καθαυτό το ευρωπαϊκό σχέδιο. Άλλοι πιστεύουν ότι διώχνοντας τον «παράταιρο» ευνοείται η μεγαλύτερη ενοποίηση των υπόλοιπων. Παράλληλα, στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ η ακτιβιστική μειοψηφία που στοχεύει στη δραχμή έδειξε τα δόντια της στον κ. Τσίπρα και την πρόθεσή της να υποσκάψει την προσπάθεια ρεαλιστικής στροφής του κόμματος ώστε η δραχμή να γίνει ρεαλιστική εκδοχή. Και οι μεν και οι δε επανέφεραν στην επιφάνεια το γνωστό μοτίβο. Η Ελλάδα δεν μπορεί να σταθεί στο ευρώ, είναι διαφορετική, οικονομικά και πολιτισμικά ανήκει αλλού. Πρόκειται για τεράστιο ψέμα, τόσο από την άποψη της Ιστορίας όσο και της συγκυρίας, μια και η χώρα επέστρεψε, έστω βασανιστικά, στην κανονικότητα.

Το παράδοξο είναι ότι ο ίδιος ο ΣΥΡΙΖΑ έκανε την τύχη του και έγινε κυβέρνηση όταν προεκλογικά έπεισε ότι εκπροσωπεί μια οριακή μεν ευρωπαϊκή

δε χώρα, που πληρώνει τις ξεπερασμένες πολιτικές λιτότητας της ΕΕ, και ζητεί την αλλαγή αυτών των πολιτικών, στην προοπτική της βαθύτερης ενοποίησης. Ο ίδιος ο κ. Τσίπρας εκτοξεύτηκε στο ευρωπαϊκό πολιτικό στερέωμα σαν ευχάριστη έκπληξη και ως νεαρός ηγέτης που επικοινωνούσε με ένα ευρύτερο τμήμα της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, εκτός από το περιορισμένο της λεγόμενης «ριζοσπαστικής Αριστεράς». Ηρκεσαν μόνο λίγες εβδομάδες για να ξεπέσει η εικόνα της Ελλάδας σε αρνητική ετερότητα, σε καθυστερημένη χώρα, με γραφικούς και ανίκανους πολιτικούς εκπροσώπους.

Αν ο κ. Τσίπρας και η πλειοψηφία του ΣΥΡΙΖΑ αποφασίσουν να κάνουν έγκαιρα και ανοιχτά την αναγκαία στροφή στην πραγματικότητα, τουλάχιστον έχουν την πυξίδα. Να δείξουν με τις επιλογές τους ότι η Ελλάδα είναι ευρωπαϊκή χώρα, ότι παίζει με του ευρωπαϊκούς κανόνες και ότι το ελληνικό πρόβλημα είναι μέρος της ευρωπαϊκής λύσης. Είναι σίγουρο ότι έτσι θα συντονιστούν με τη διάθεση μεγάλου μέρους της Ευρώπης που δυσφορεί με τις περιοριστικές οικονομικές πολιτικές και ελπίζει στην αναζωογόνηση του ευρωπαϊκού σχεδίου. Αντιθέτως, η Ελλάδα-εξαίρεση μόνο εχθρότητα προκαλεί.

Η εξομάλυνση και η καθιέρωση μιας σχέσης εμπιστοσύνης με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς θα μπορούσε να αποδειχθεί το δυνατό κρυφό χαρτί του ΣΥΡΙΖΑ. Θα ενσωμάτωνε τις λαϊκιστικές ροπές που ως τώρα εκφράζει σε μια θετική ευρωπαϊκή στρατηγική, σκορπίζοντας τις αβεβαιότητες. Σε μια χώρα που έχει κάνει μια τεράστια εσωτερική υποτίμηση αυτό θα ήταν αρκετό ώστε η Ελλάδα να προσελκύσει σημαντικές διεθνείς επενδύσεις. Με την προϋπόθεση βέβαια ότι η κυβέρνηση θα κατανοούσε τον ρόλο του κράτους όχι με όρους σοβιετικής οικονομίας, αλλά σαν μοχλό για

την αναβάθμιση των εθνικών υποδομών και την ενδυνάμωση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας. Ας μη ζητάμε όμως πολλά. Η προγραμματική κουλτούρα που έως τώρα έχει δείξει ο ΣΥΡΙΖΑ μένει εγκλωβισμένη σε περασμένες εποχές και, επιπλέον, έχει να εξοφλήσει πολλά γραμμάτια στο κρατικιστικό - συντεχνιακό κατεστημένο, όπως έδειξε το αλισβερίσι με τη διεφθαρμένη συντεχνία της ΓΕΝΟΠ.

Σε κάθε περίπτωση, οι προσεχείς κινήσεις προϋποθέτουν ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα ξεκαθαρίσει πού βρίσκεται το πραγματικό κέντρο εξουσίας και αν έχει επί της ουσίας τη δεδηλωμένη. Οσο σημαντικό και αν είναι στη νοοτροπία της κομμουνιστογενούς Αριστεράς το κόμμα, δεν είμαστε στην εποχή του Λένιν και της επαναστατικής πρωτοπορίας. Ο κ. Τσίπρας και η Κοινοβουλευτική Ομάδα του λογοδοτούν στα εκατομμύρια των εκλογέων και όχι στα όργανα ενός κόμματος, πόσω μάλλον όταν αυτό έχει μόλις τριάντα χιλιάδες μέλη και, από όσο είδαμε, ελάχιστη εσωτερική συνοχή. Επιπλέον, ο φόβος της κυβέρνησης για την ίδια την Κοινοβουλευτική της Ομάδα, όπως αποδείχθηκε με την άρνηση να φέρει τη γενικόλογη «συμφωνία» της 20ής Φεβρουαρίου στη Βουλή, θέτει το ερώτημα αν υπάρχει επί της ουσίας δεδηλωμένη ή αν η κυβέρνηση και ο κ. Τσίπρας είναι αναγκασμένοι να κυβερνούν με «μεταβαλλόμενες» πλειοψηφίες, ανάλογα με το θέμα.

Η κατάσταση είναι κρίσιμη και η εξέλιξη εξαρτάται από την αποφασιστικότητα και την ευθυκρισία του ηγετικού κέντρου. Σε λίγες ημέρες θα μάθουμε αν την έχει.

Ο Γιάννης Βουλγαρης είναι καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου